

System kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Lubaczowie

I. CELE I ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 1

Cele systemu kontroli wewnętrznej

W Banku Spółdzielczym w Lubaczowie funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku Spółdzielczego w Lubaczowie;
- 2) wiarygodność sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem;
- 4) zgodność działania Banku Spółdzielczego w Lubaczowie z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

§ 2

Zasady funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku Spółdzielczym w Lubaczowie oparty jest o rozwiązania wynikające z:

- 1) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1876, z późn. zm.);
- 2) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2016 r. poz. 1826, z późn. zm.), zwanej w dalszej części „**Ustawą**”);
- 3) rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz. U. z 2017 r. poz. 637), zwanego w dalszej części „**rozporządzeniem**”;
- 4) uchwały nr 141/2017 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 25 kwietnia 2017 r. w sprawie wydania Rekomendacji H dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach (Dz. Urz. KNF z 2017 r. poz. 7);
- 5) innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie systemu kontroli wewnętrznej.

§ 3

Funkcja kontroli

1. Na funkcję kontroli składają się:

- 1) mechanizmy kontrolne;
 - 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych (weryfikacja bieżąca, testowanie);
 - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
2. Bank Spółdzielczy w Lubaczowie przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne wyodrębnionym procesom istotnym.
 3. Bank Spółdzielczy w Lubaczowie zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności przez:
 - 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej;
 - 2) opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów, o których mowa w § 1, z procesami w działalności banku, które przez Bank Spółdzielczy w Lubaczowie zostały uznane za istotne, oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

§ 4

Struktura Systemu Kontroli Wewnętrznej

1. Funkcjonujący w Banku Spółdzielczym w Lubaczowie system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych liniach obrony:
 - 1) Pierwsza linia obrony to funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku Spółdzielczego w Lubaczowie;
 - 2) Druga linia obrony to funkcja zarządzania ryzykiem realizowana przez specjalnie do tego powołane niezależne stanowiska lub komórki organizacyjne w strukturach Banku Spółdzielczego w Lubaczowie niezależne od zarządzania ryzykiem w ramach Pierwszej linii obrony, w tym Zespół zgodności i kontroli wewnętrznej;
 - 3) Trzecia linia obrony to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez **Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie** ul. Grzybowska 81, 00-44 Warszawa, której akta rejestrowe są przechowywane w Sądzie Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, numer KRS 0000572997, nr NIP 527-27-43-717.
2. Schemat Struktury Systemu Kontroli Wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Lubaczowie został przedstawiony w Załączniku nr 1.

§ 5

Kontrola realizowana w ramach Pierwszej linii obrony

1. Celem kontroli realizowanej w ramach Pierwszej linii obrony jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
2. Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

§ 6

Kontrola realizowana w ramach Drugiej linii obrony

1. Kontrola realizowana w ramach Drugiej linii obrony to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne Banku Spółdzielczego w Lubaczowie, w tym przede wszystkim Zespołu zgodności i kontroli wewnętrznej podlegający bezpośrednio Prezesowi, niezależne od zarządzania ryzykiem, kontroli wykonywanych w ramach Pierwszej linii obrony oraz z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.
2. Kontrola, o której mowa w ust. 1 ma charakter ciągły i kompleksowy. Obejmuje ocenę skuteczności mechanizmów kontroli w ramach Pierwszej linii obrony oraz ocenę prawidłowości realizacji funkcji zarządzania ryzykiem w działalności Banku Spółdzielczego w Lubaczowie.
3. W strukturach Banku Spółdzielczego w Lubaczowie działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność Zespołu zgodności i kontroli wewnętrznej.

§ 7

Kontrola realizowana w ramach Trzeciej linii obrony

1. Kontrola realizowana w ramach Trzeciej linii obrony to funkcja audytu wewnętrznego (audyt wewnętrzny) realizowana przez Pion Audytu Spółdzielni **Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie**, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Lubaczowie.
2. Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych w ramach Pierwszej i Drugiej linii obrony, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.

II. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH ZA ZAPROJEKTOWANIE, WPROWADZENIE ORAZ ZAPEWNIENIE SKUTECZNEGO I ADEKWATNEGO SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 8

Zarząd Banku Spółdzielczego w Lubaczowie

1. Do obowiązków Zarządu Banku Spółdzielczego w Lubaczowie należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych i stanowiskach organizacyjnych banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli, Zespół zgodności i kontroli wewnętrznej, oraz zapewnia niezależność tym komórkom.
2. Zarząd Banku Spółdzielczego w Lubaczowie podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z Zespołem zgodności i kontroli wewnętrznej oraz **Spółdzielnią Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie** w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom realizującym te funkcje do

niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.

3. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej Zarząd Banku Spółdzielczego w Lubaczowie podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
4. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku Spółdzielczego w Lubaczowie:
 - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
 - 2) odpowiada za opracowanie Polityki Zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Lubaczowie oraz Komitetowi Audytu powołanego w Banku Spółdzielczym w Lubaczowie, raportów w sprawie zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki Zgodności Zarząd Banku Spółdzielczego w Lubaczowie podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
5. Zarząd Banku Spółdzielczego w Lubaczowie, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą Banku Spółdzielczego w Lubaczowie o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w ust. 4.

§ 9

Komitet Audytu

1. Komitet Audytu monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej oraz zarządzanie ryzykiem.
2. Komitet Audytu, przynajmniej raz w roku, opiniuje funkcjonowanie i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej. Opinia przekazywana Radzie Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Lubaczowie sporządzana jest na podstawie:
 - 1) informacji na temat nieprawidłowości krytycznych i znaczących zidentyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania oraz informacji na temat statusu realizacji środków naprawczych i dyscyplinujących;
 - 2) kwartalnych raportów dotyczących wyników identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności;
 - 3) raportów z działalności Zespołu zgodności i kontroli wewnętrznej.

§ 10

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Lubaczowie

1. Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Lubaczowie sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Lubaczowie monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od Zespołu zgodności i kontroli wewnętrznej, Zarządu Banku Spółdzielczego w Lubaczowie, Komitetu Audytu

powołanego w Banku Spółdzielczym w Lubaczowie oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego.

3. Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Lubaczowie dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej Pierwszej i Drugiej linii obrony, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz Zespołu zgodności i kontroli wewnętrznej.
4. Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Lubaczowie przeprowadza oceny, o których mowa w ust. 3, na podstawie opinii Komitetu Audytu.
5. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Lubaczowie:
 - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd Banku Spółdzielczego w Lubaczowie dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 2) zatwierdza Politykę Zgodności Banku Spółdzielczego w Lubaczowie;
 - 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank Spółdzielczy w Lubaczowie.

§ 11

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Lubaczowie corocznie dokonuje oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej Pierwszej i Drugiej linii obrony systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o przyjęte kryteria. Do kryteriów tych należą przede wszystkim:

- 1) informacja na temat nieprawidłowości krytycznych i znaczących zidentyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania oraz informacji na temat statusu realizacji środków naprawczych i dyscyplinujących;
- 2) kwartalne raporty dotyczące wyników identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności;
- 3) raporty z działalności Zespołu zgodności i kontroli wewnętrznej;
- 4) opinia Komitetu Audytu w zakresie funkcjonowania i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej;
- 5) informacja Zarządu, o której mowa w §8 ust. 5 niniejszego dokumentu;
- 6) ocena Rady Nadzorczej Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie dotycząca adekwatności i skuteczności audytu wewnętrznego sprawowanego w Banku przez komórkę audytu wewnętrznego Spółdzielni.

Schemat Struktury Systemu Kontroli Wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Lubaczowie

